

III KONFERENCJA MIĘDZYNARODOWA

Transformacje Europy Wschodniej w ostatnim stuleciu

Rok 1945 – między wojną a pokojem

INSTYTUT HISTORYCZNY UWR

20-21 listopada 2025 r.

PROGRAM

Tryb hybrydowy

Miejsce obrad: Refektarz (Ossolineum, ul. Szewska 37, 50-139 Wrocław) oraz Zoom

Komitety organizacyjny: dr hab. prof. UWr Małgorzata Ruchniewicz (kierownik naukowy), dr Magdalena Gibiec, dr hab. prof. UWr Grzegorz Hryciuk, dr Aleksander Srebrakowski

1. dzień, 20 listopada 2025 r. (czwartek)

Godz. 8.20–8.45 – **logowanie** uczestników w trybie online, **rejestracja** uczestników stacjonarnych

Godz. 8.45–9.00 – **powitanie uczestników i rozpoczęcie obrad**

I sekcja

Godz. 9.00–10.50

Moderator: dr hab. prof. UWr Grzegorz Hryciuk

1. Prof. Galyna Starodubets (Żytomierski Uniwersytet Państwowy im. Iwana Franki), *Радянізація простору проживання поляків Волині у 1920-х–1930-х роках: основні маркери змін повсякденного життя*
2. Dr Piotr Olechowski (Uniwersytet Śląski w Katowicach / Instytut Strat Wojennych im. Jana Karskiego w Warszawie), *Działalność radzieckich służb specjalnych (NKWD) wobec Polaków w USRR w latach 1933–1936 oraz 1937–1938. Próba porównania podstaw represji*
3. Prof. dr hab. Piotr Cichoracki (Uniwersytet Wrocławski), *Białorusini w II RP wobec zagadnienia Rusi Zakarpackiej w latach 1938–1939*

4. Prof. Aliaksandr Smalianchuk (Instytut Sławistyki PAN), *Krajowiec Michał Römer (1880–1945): pomiędzy Polską, Litwą a Białorusią*

Dyskusja

Godz. 10.50–11.10 – przerwa kawowa

II sekcja

Godz. 11.10–12.40

Moderator: prof. Piotr Cichoracki

1. Dr Pavel Ablamski (Uniwersytet Śląski w Katowicach), *Polska i Polacy na łamach czasopisma „Biełaruskaje Życie” (1919–1920)*
2. Prof. Andriy Slesarenko (Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Równem), *Antysemityzm w nazistowskich Niemczech w radzieckich filmach fabularnych lat 30. XX wieku*
3. Dr Oksana Hysa (Tarnopolski Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. W. Hnatiuka), *Kompozytor i muzykolog Myroslav Skoryk (1939–2020) – portret artysty w zwierciadle epoki*

Dyskusja

Godz. 12.40–13.40 – przerwa obiadowa

III sekcja

Godz. 13.40–15.10

Moderator: dr Aleksander Srebrakowski

1. Prof. Mišo Dokmanović (Ss. Cyril and Methodius University), *From Liberated Territory to a People's Republic: Macedonia in 1945*
2. Dr Jerzy Rohoziński (Instytut Pileckiego), *Rok 1945: narodziny sowieckiego islamu i sakralizacja „Wielkiej Wojny Ojczyźnianej” (przykład Kazachstanu)*
3. Dr Vitalija Stravinskienė (Instytut Historii Litwy), *Rok 1945 na Wileńszczyźnie: przemiany narodowościowe*

Dyskusja

Godz. 15.10–15.30 – przerwa kawowa

IV sekcja

Godz. 15.30–17.40

Moderator: dr hab. Prof. UW r Małgorzata Ruchniewicz

1. Doc. Stsiapan Zakharkevich, (Europejski Uniwersytet Humanistyczny w Wilnie), *„Zjednoczeni bracia-Ukraińcy i bracia-Białorusini”: produkcja wiedzy przez radziecką*

etnografię w latach 1939–1941 jako środek epistemiologicznej służby ideologii i propagandzie

2. Prof. Oleh Razyhrayev (Wołyński Narodowy Uniwersytet im. Łesi Ukrainki w Łucku), *Relacje i wspomnienia polskiej sowieckiej partyzantki jako źródło badań nad konfliktem polsko-ukraińskim w czasie II wojny światowej*
3. Prof. Victor Shadurski (Uniwersytet Wrocławski), *Wydarzenia II wojny światowej w propagandzie białoruskiego reżimu autorytarnego po 2020 roku*
4. Prof. Leonid Zaskilniak (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. I. Franki), *Дискусії про колоніальне становище України в СРСР в сучасній українській історіографії*
5. Prof. Dieter Pohl (University of Klagenfurt), *Die vergessene Besatzung: (West-)Deutsches Geschichtsbewusstsein und Forschung zur Kriegsbesatzung in Osteuropa*

Dyskusja

Godz. 17.40–18.00 – przerwa kawowa

V sekcja

Godz. 18.00–19.30

Moderator: prof. Victor Shadurski

1. Olena Datsiuk (Narodowe Muzeum Historii Ukrainy w II wojnie światowej), *«Комуністична модернізація у Східній Європі»: обіцянки та реальність соціальних змін*
2. Mariusz Fornagiel (Uniwersytet Jagielloński), *Reforma rolna jako element budowy bezpieczeństwa wewnętrznego na Słowacji i w południowej Polsce (1945–1948)*
3. Prof. Svitlana Soroka (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), *Referenda regionalne w okresie rozpadu ZSRR jako odzwierciedlenie sprzeczności społeczno-politycznych (na przykładzie Ukrainy i Mołdawii)*

Dyskusja

2. dzień, 21 listopada 2025 r. (piątek)**I sekcja**Godz. 9.00–10.50

Moderator: dr Wojciech Marciniak

1. Dr hab. prof. UWr Grzegorz Hryciuk (Uniwersytet Wrocławski), *Prawdziwy koniec wojny? Polacy na byłych Kresach Wschodnich II RP w obliczu zakończenia działań zbrojnych w Europie i Azji w 1945 r.*
2. Prof. Jarosław Syrynyk (Uniwersytet Wrocławski), *Wysiedlenia obywateli polskich narodowości ukraińskiej w latach 1944–1947 – zmiana paradygmatu*
3. Dr Joanna Hytrek-Hryciuk (Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Muzeum Pana Tadeusza), *Do Polski, czyli dokąd? Uczennice Szkół Młodszych Ochotniczek i ich rozważania na temat przyjazdu do Polski*
4. Dr hab. Grzegorz Sokołowski (Archiwum Archidiecezjalne we Wrocławiu), *Kościół powszechny? Narodowość a religia w perspektywie dolnośląskich przesiedleń roku 1945*

Dyskusja

Godz. 10.50–11.10 – przerwa kawowa**II Sekcja**Godz. 11.10–12.40

Moderator: dr Joanna Hytrek-Hryciuk

1. Prof. Mikołaj Kuczerepa (Wołyński Narodowy Uniwersytet im. Łesi Ukrainki w Łucku), *Wołyń 1944–1947: wojna po wojnie*
2. Dr Aleksander Srebrakowski (Uniwersytet Wrocławski), *Losy kadry naukowej i pracowników Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie po 1944 roku*
3. Dr Anna Kurpiel (Uniwersytet Wrocławski), *Półkożuszek z haftem jako świadek i uczestnik przemian społecznych na Dolnym Śląsku po II wojnie światowej*

Dyskusja

12.40–13.40 – przerwa obiadowa**III sekcja**Godz. 13.40–15.50

Moderator: dr hab. prof. UWr Barbara Techmańska

1. Dr Wojciech Marciniak (Uniwersytet Łódzki), *Trudne powitania z Ojczyzną. Pierwsze dni w powojennej Polsce w relacjach i wspomnieniach Sybiraków*

2. Dr Marcelina Jakimowicz (Uniwersytet Wrocławski), *Kolektywizacja zachodnioukraińskiej wsi w narracjach wspomnieniowych*
3. Dr Oleksandra Stasiuk (Instytut Ukrainoznawstwa im. I. Krypjakiewicza Narodowej Akademii Nauk Ukrainy), *Transformacje zbiorowych wyobrażeń Ukraińców o II wojnie światowej*
4. Dr hab. prof. UWr Robert Klementowski (Uniwersytet Wrocławski), *Rok 1945 – osiemdziesiąt lat później. Wyobrażenia – mity – idiosynkrazje*
5. Kamil Gleń (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), *Między nostalgią a rozliczeniem: pamięć społeczna o ZSRR w Armenii po 1991 roku*

Dyskusja

Godz. 15.50–16.10 – przerwa kawowa

IV sekcja

Godz. 16.10–18.20

Moderator: dr hab. prof. UWr Robert Klementowski

1. Tamara Kutsaieva (Narodowe Muzeum Historyczno-Architektoniczne „Twierdza Kijowska”), *The Concept of “Crisis / Military Museology” for Ukraine*
2. Mateusz Jasik (Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku), *Pułapki popularyzacji. Pytania o granicę między aktywizacją, a trywializacją edukacji historycznej w muzeach*
3. Dr hab. prof. UWr Barbara Techmańska (Uniwersytet Wrocławski), *Edukacja historyczna w Polsce na temat II wojny światowej (szkoły)*
4. Prof. Oksana Danylenko (niezależna badaczka), *Specyfika przedstawiania wydarzeń II wojny światowej w ukraińskich podręcznikach do historii: narracyjno-konfliktologiczna analiza treści*
5. Dr Olena Rosińska (Kijowski Narodowy Uniwersytet Ekonomiczny im. Wadima Hetmana), *Dyskurs narodowy w narracjach ukraińskich i polskich filmów o II wojnie światowej*

Dyskusja

Godz. 18.20–18.40 – Podsumowanie, zamknięcie konferencji

